

המשרד
לשוויון חברתי

הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים

סטטוס יישום החלטת הממשלה 922

הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים

הוועדה המיוחדת לענייני החברה הערבית
21/6/2021

המשרד
לשוויון חברתי

הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המישוטים

- **החברה הערבית – מדדים ופערים מרכזיים**
- סטטוס יישום החלטת הממשלה 922
- החסמים המרכזיים ביישום ההחלטה
- מיזם מווארד ככלי סיוע לרשויות המקומיות
- החלטה 468 ותמונת מצב שנת 2021
- תכנית החומש החדשה

פילוח 85 הרשויות המקומיות הערביות במדד הסוציו אקונומי (בהשוואה ל- 170 הרשויות היהודיות)***

נתונים כלליים

מעל 80% מהרשויות המקומיות (69 במספר) נמצאות במדד סוציו אקונומי 1 עד 3, מול 24% רשויות יהודיות (20)

עד תחילת 2020, התושבים הערבים היוו 21% מכלל התושבים במדינה ומנו כ- 1.91 מליון

21%

כיום, ישנם 85 רשויות מקומיות ערביות (12 ערים, 69 מועצות מקומיות, ו- 4 מועצות אזוריות)*

85

כ- 25% מהתושבים הערבים גרים ב- 9 ערים מעורבות (דוגמת: לוד, נוף הגליל, עכו ורמלה)**

25%

כ- 45% מהמשפחות בחברה הערבית נמצאות מתחת לקו העוני.

45%

* בסך הכל, קיימים בישראל 128 יישובים ערבים (מס' רב של יישובים כלולים בתוך מועצות אזוריות יהודיות) ** כולל ירושלים

*** דירוג נוכחי ע"פ הלמ"ס (2020) – בתקופה הקרובה מתוכנן שינוי של דירוג הרשויות, דבר אשר משפיע בין היתר על המענקים שהן מקבלות מהממשלה, וגם על המאצ'ינג במספר תחומים

רוב החברה הערבית מתגוררת ביישובים ערבים בעלי מעמד מוניציפלי, ביישובים הכלולים במ.א. יהודיות ובערים מעורבות

את היישובים בהם נמצאת החברה הערבית ניתן לחלק לתתי קבוצות המבוססות על תתי האוכלוסיות ומאפיינים חברתיים:

יישובים ערבים	יישובים דרוזיים וצ'רקסים	יישובים בדואים בצפון	יישובים בדואים בדרום
<ul style="list-style-type: none"> מס' יישובים: 71 מס' תושבים: 892 אלף החלטות ממשלה: 922, **468 	<ul style="list-style-type: none"> מס' יישובים: 20 מס' תושבים: 171 אלף החלטות ממשלה: 959, 1052 (גולן) ** 	<ul style="list-style-type: none"> מס' יישובים: 19 מס' תושבים: 69 אלף החלטות ממשלה: 469, 1480 ** 	<ul style="list-style-type: none"> מס' יישובים: 18 מס' תושבים: 207 אלף החלטות ממשלה: 2397 **
ערים מעורבות	ירושלים ומזרח ירושלים	יישובים לא מוכרים	שאר היישובים
<ul style="list-style-type: none"> מס' יישובים: 8 *** מס' תושבים ערבים: 129 אלף החלטות ממשלה: אין 	<ul style="list-style-type: none"> עיר מעורבת מס' תושבים: 359 אלף החלטות ממשלה: 3790, 2684 ** 	<ul style="list-style-type: none"> כ-62 אלף תושבים ערבים גרים ביישובים חסרי מעמד מוניציפלי 	<ul style="list-style-type: none"> בשאר היישובים במדינה (שאינם תחת ההגדרות האחרות), גרים כ-48 אלף תושבים

הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים אמונה על 58 היישובים הערבים והבדואים בצפון בעלי מעמד מוניציפלי – 11 ערים, 45 מועצה מקומית, 2 מועצה אזורית

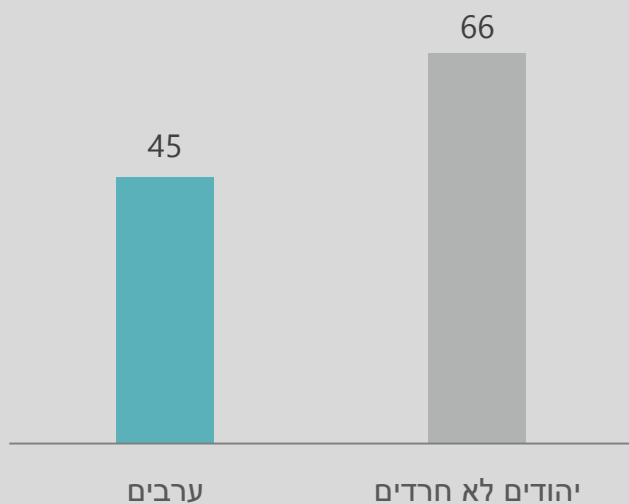
* למ"ס (סוף 2019)
 ** גופים מנהלים: 1480, 922: הרשות לפיתוח כלכלי. 959: המשרד לשת"פ אזורי. 1052: משרד רה"מ. 2397: משרד החקלאות. 3790: משרד ירושלים ומורשת
 *** נוף הגליל (אחוז ערבים ביישוב – 29%), מעלות תרשיחא (22%), חיפה (12%), תל אביב יפו (5%), לוד (31%), עכו (32%), רמלה (24%), נווה שלום (יישוב כפרי – 50%) – ירושלים נחשבת גם כן לעיר מעורבת (38%), אבל בשל מעמדה המיוחד ניתן לה התייחסות בנפרד

ההכנסה הכלכלית של משק בית בחברה הערבית מהווה מחצית מהמקבילה במשק הבית בחברה היהודית הלא חרדית

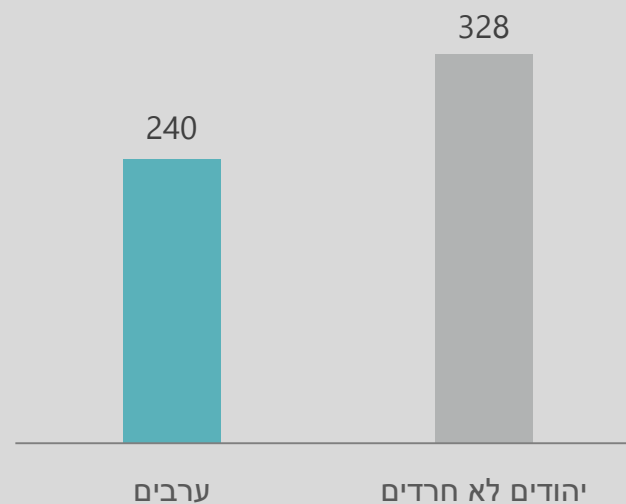
הפערים בהכנסה הכלכלית של משקי הבית כשראש משק הבית בגילאים 30-54*

יהודים לא חרדים	ערבים	יהודים לא חרדים בחיפה ובצפון**	ערבים בחיפה ובצפון***	
21,819	10,752	19,234	11,151	הכנסה משכר
1,030	160	855	135	הכנסה מהון, פנסיה וקרה"ש
22,849	10,912	20,089	11,286	הכנסת שוק
100%	48%	88%	49%	יחס מיהודים לא חרדים

שכר לשעת עבודה

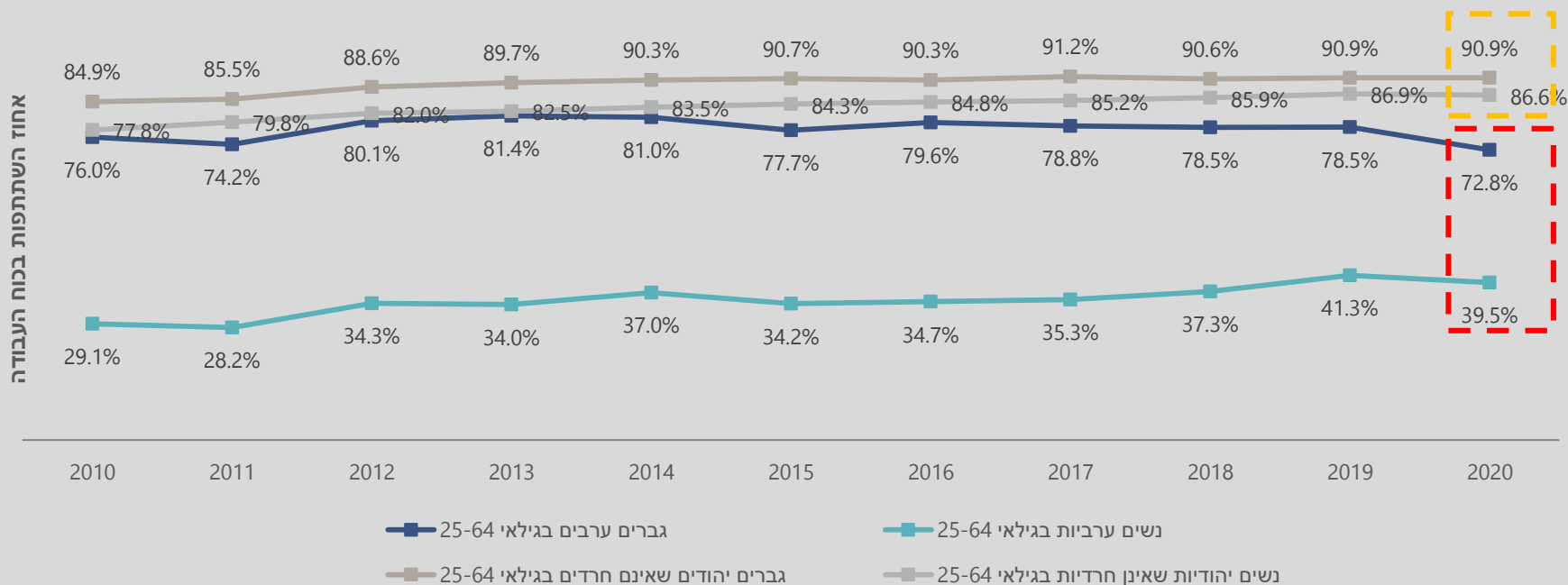
שעות עבודה למשק הבית כשראש משק הבית בגילאים 30-54

- הפער בהכנסה חודשית משכר ומשכורת בין משק בית בחברה הערבית לבין החברה היהודית עומד על 11,067 ש"ח
- הפער נובע מהשכר לשעות עבודה (56%) וממספר שעות העבודה (44%)

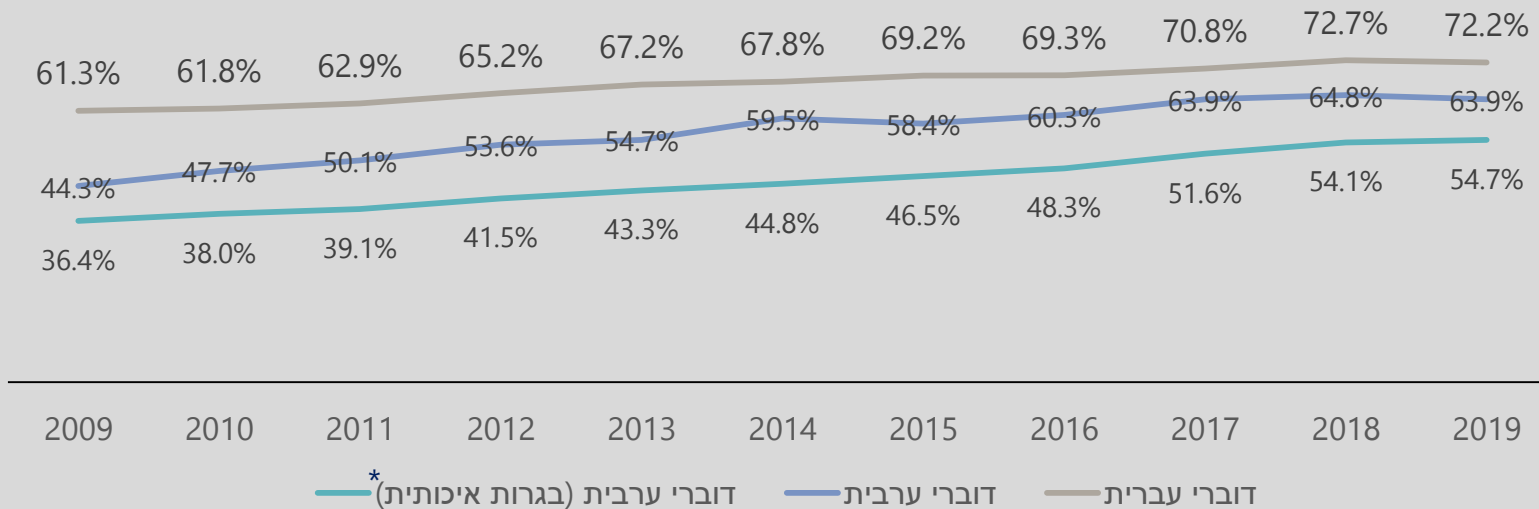
קיימת מגמת ירידה בשיעור התעסוקה של גברים בחברה הערבית, ביחד עם עליה בקרב נשים

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה אצל נשים וגברים מהחברה הערבית בהשוואה לחברה היהודית

- מתחילת 2016 ועד הרבעון הראשון של שנת 2020, ולפני פריצת מגפת הקורונה יש עלייה של יותר מ-5% בהשתתפות של נשים ערביות בכוח העבודה
- עדיין קיימים פערים גדולים שיש לגשר עליהם

שיעור הזכאים לתעודת בגרות מהלומדים בי"ב בחברה הערבית בהשוואה לדוברי עברית

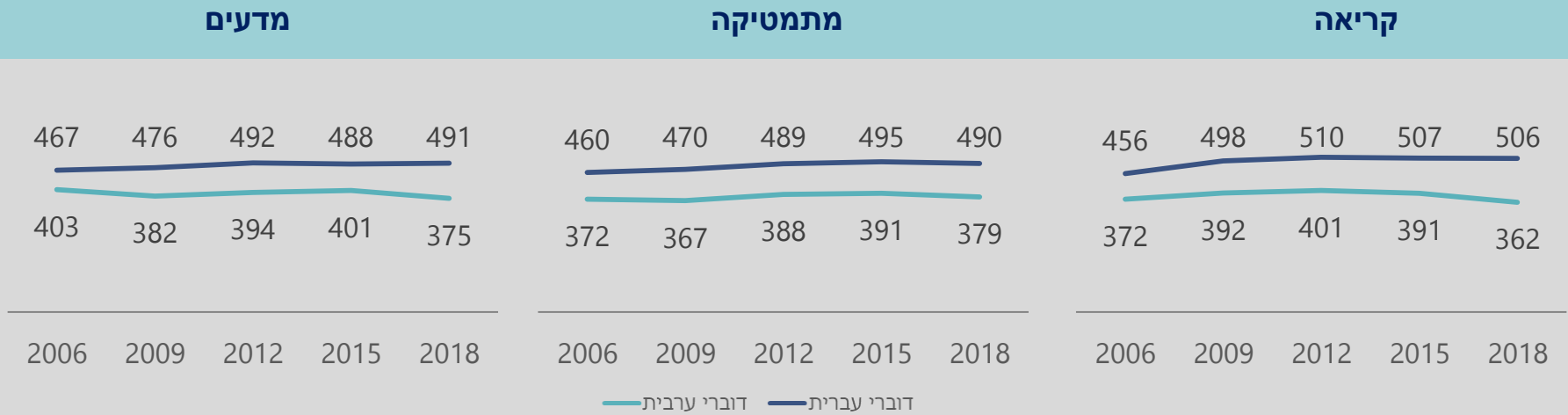
- במהלך העשור הקודם, הפער בין החברה הערבית לדוברי עברית הצטמצם
- עם זאת, הפער עדיין קיים, ויש צורך בהשקעות ממוקדות בחינוך בחברה הערבית להעלאת שיעור הזכאות לבגרות (בדגש על זכאות לבגרות איכותית), לשיפור השפה העברית והשפה האנגלית והעלאת שיעור ה-5 יח' מתמטיקה

* הנתונים בנוגע לבגרויות איכותיות אצל דוברי עברית אינו מתפרסם – הוגשה בקשה לקבל מידע זה על ידי הרשות לפיתוח כלכלי

קיימת ירידה בהישגים בחינות הפיז"ה* בשלושה התחומים

למרות ההשקעה בחברה הערבית כחלק מהתקצוב הדיפירנציאלי, קיימת ירידה בהישגי התלמידים מהחברה הערבית במבחני הפיזה, בשלושת התחומים, והם ממוקמים הרבה מתחת לממוצע מדינות ה-OECD בכל אחת מהשנים

יש צורך בהמשך הקצאת התקציבים, ביחד עם בחינה לעומק למנגנונים (התקציביים והפדגוגיים) שהובילו לירידה בהישגים

* PISA: Programme for International Student Assessment - מבחן פיז"ה הוא מבחן הנערך כחלק ממחקר בינלאומי בתחום החינוך, המתקיים אחת לשלוש שנים ע"י מנהל החינוך של ה-OECD. במסגרתו נבחנים בני נוער במספר נושאי אוריינות לימודיים

ההשקעה הממוצעת בתלמיד הערבי נמוכה מזו של התלמיד היהודי, בכל שלב בבית הספר, בדגש על החטיבה העליונה

תקציב ממוצע לתלמיד, לפי שלב חינוך ומגזר בש"ח (תשע"ח)

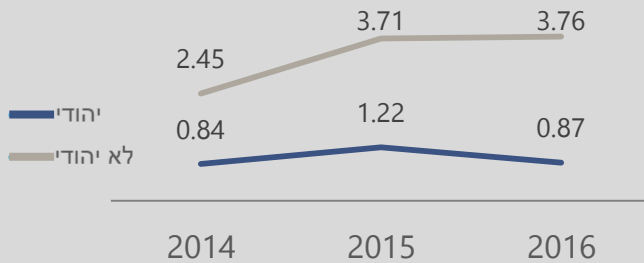
חטיבה עליונה		חטיבת ביניים		יסודי		קבוצת טיפוח
ערבי	יהודי	ערבי	יהודי	ערבי	יהודי	
24,250	43,003	21,457	27,589	18,368	21,219	חלשה
25,673	36,519	20,514	25,064	17,169	18,973	חלשה בינונית
24,966	33,000	19,745	22,033	16,072	17,753	בינונית
24,147	31,015	-	20,007	14,484	15,918	בינונית חזקה
-	27,969	-	17,604	-	13,784	חזקה
24,151	35,883	20,578	22,036	16,523	18,465	ממוצע*
39%		6.8%		11.1%		פער

במסגרת התקצוב הדיפרנציאלי (שחל על היסודי וחט"ב), הפער בין ההשקעה בתלמיד הערבי לתלמיד היהודי הצטמצם

עם זאת קיימים פערים גדולים בהשקעה בתלמידים בין החלברה הערבית ליהודית במיוחד בשלב החטיבה העליונה

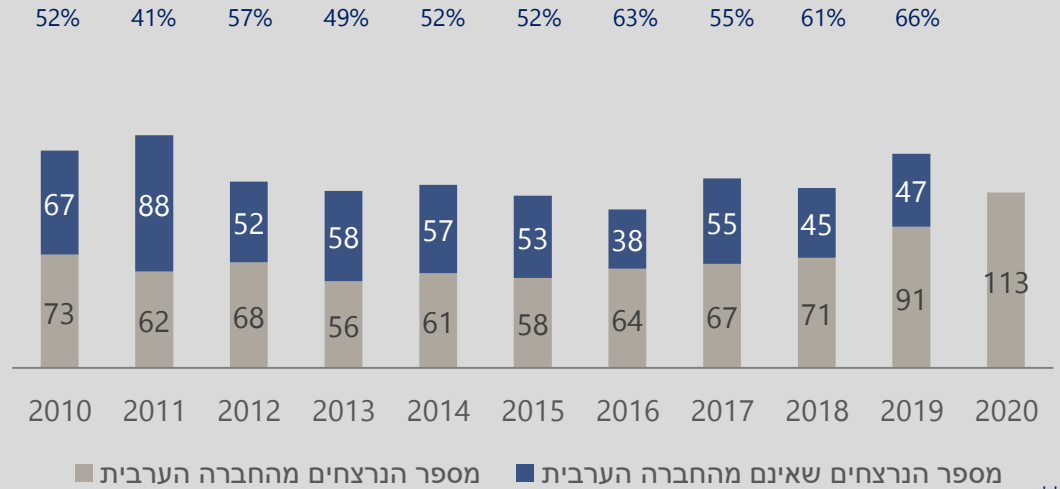
נושא הפשיעה בחברה הערבית הוא נושא המשפיע על כל תחומי החיים של התושבים הערבים, ודורש טיפול דחוף

שיעור קורבנות נסיון לרצח ל-100 אלף איש, לפי דת, 2014-2016**

שיעור קורבנות נסיונות לרצח גבוה פי 3 אל מול המגזר היהודי

מספר קורבנות הרצח וההריגה בחברה הערבית בתמונה רב שנתית*

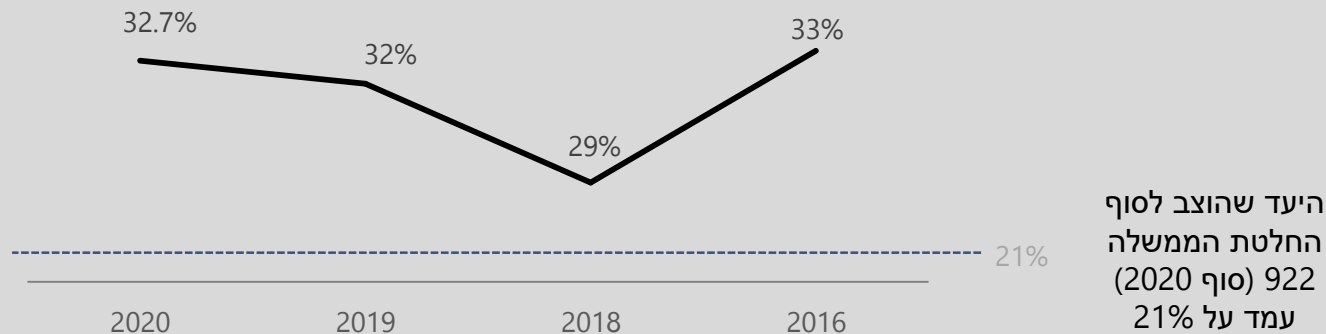

- אחוז החברה הערבית מכלל האוכלוסייה עומד על כ-21%, וממוצע אחוזם בין הנרצחים ב-10 השנים החולפות (2010-2018) עומד על 55%
- בשנת 2020 מספר קיימת עלייה ניכרת במספר ההרוגים והנרצחים מהחברה הערבית ביחס לשנים הקודמות, ועמד על 113, ועד כה, בשנת 2021, המספר עומד על 44****
- בשנת 2020, נרצחו 21 נשים על רקע אלימות במשפחה – 50% מהן מהחברה הערבית (כפול מחלקה באוכ')

* מקור: אלימות, פשיעה ושיטור ביישובים הערביים, דו"ח הביטחון האישי והקהילתי, יוזמת אברהם ומוסד שמואל נאמן למחקר מדיניות לאומית, 2018 (קישור)
 ** מקור: מרכז המחקר והמידע של הכנסת, נתונים על אלימות חמורה במגזר הלא-יהודי, 8 בפברואר 2018
 *** לא נמצאו נתונים לגבי מס' הנרצחים שאינם מהחברה הערבית
 **** מקור: מרכז אמאן

שיעור ההרוגים מתאונות דרכים מהאוכלוסיה הערבית מהמספר הכללי במדינה

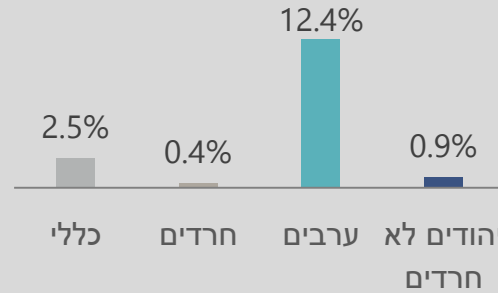

- בין 2018-2020 קיימת עלייה בשיעור ההרוגים בתאונות דרכים בקרב החברה הערבית מתוך האוכלוסייה הכללית
- קיים פער משמעותי מהיעד שנקבע בהחלטת הממשלה 922
- יש צורך בהשקעת תקציבים תוספתיים וייעודיים לטיפול בסוגייה זו

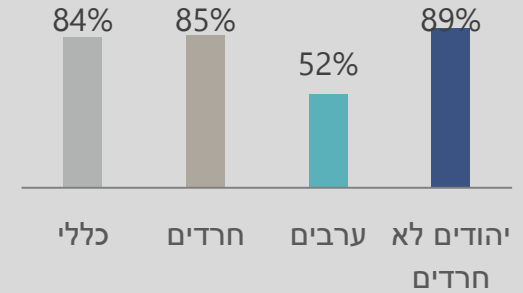
השתתפות במערכת הפיננסית

הנגישות לאשראי ולמערכת הפיננסית מאוד נמוכה בהשוואה למגזרים אחרים, והיא מייצרת תופעות שפוגעות בחברה ובכלכלה

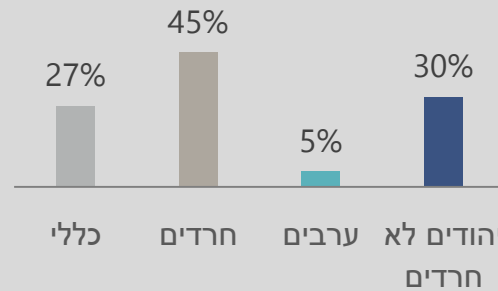
שיעור האנשים שאין להם חשבון בנק

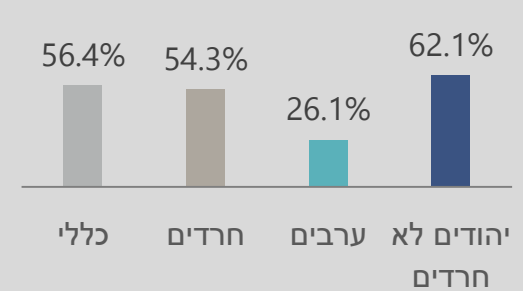
שיעור בעלי כרטיסי אשראי

שיעור בעלי משכנתאות

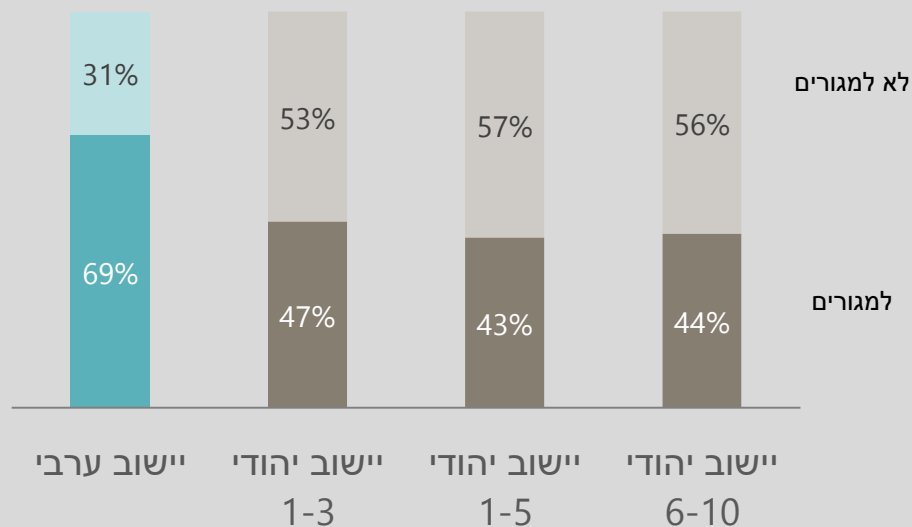

שיעור בעלי חיסכון קצר טווח

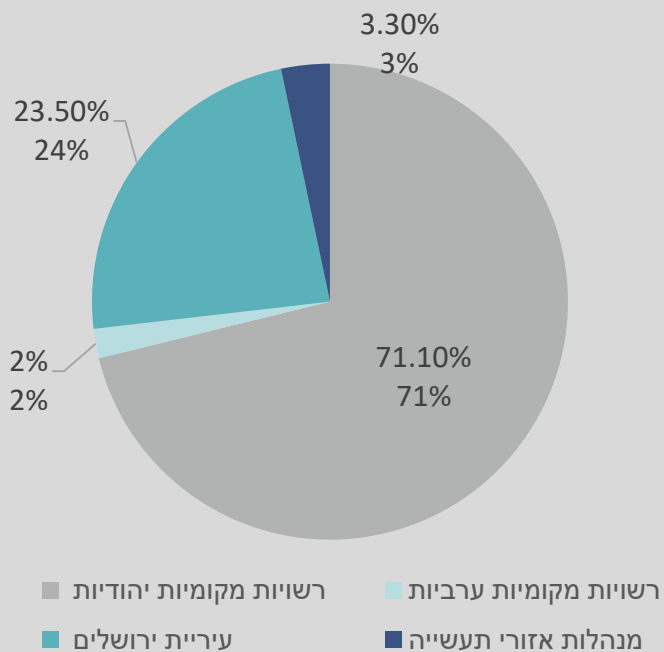

התפלגות גביית הארנונה בחלוקה לארנונה ממגורים ולא ממגורים * (2018)

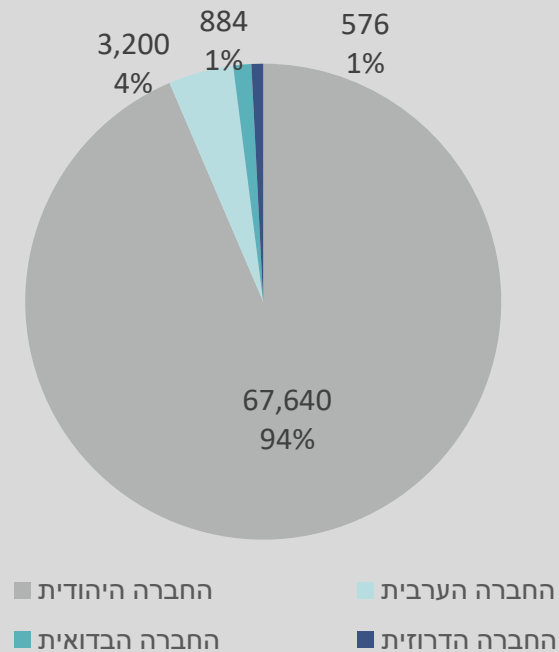
כתוצאה ממחסור באזורי תעשייה בהכנסה מארנונה עסקית (שאינה למגורים), סובלות הרשויות המקומיות הערביות מהכנסה עצמית נמוכה

הכנסות מארנונה מאזורי תעשייה

שטחי אזורי תעשייה בדונם

- הרשויות המקומיות הערביות סובלות מרמת הכנסה עצמית נמוכה
- אחת הסיבות המרכזיות לכך זה מחסור באיזורי תעשייה ובהכנסה מארנונה עסקית (שאינה למגורים)

המשרד
לשוויון חברתי

הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המישוטים

- החברה הערבית – מדדים ופערים מרכזיים
- **סטטוס יישום החלטת הממשלה 922**
- החסמים המרכזיים ביישום ההחלטה
- מיזם מווארד ככלי סיוע לרשויות המקומיות
- החלטה 468 ותמונת מצב שנת 2021
- תכנית החומש החדשה

המשרד
לשווקים חברתיים

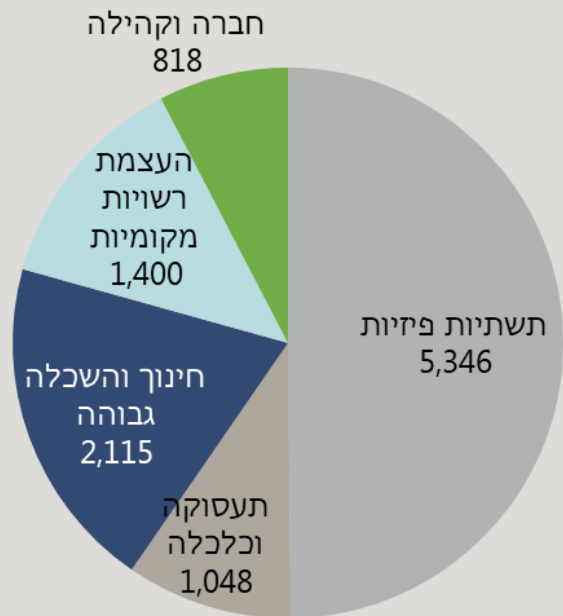
הישות לפיתוח כלכלי במגזר המיעוטים

החלטת ממשלה 922 מהווה את תכנית החומש לפיתוח כלכלי של אוכלוסיית המיעוטים לשנים 2016-2020

אומדן תקציבי לחומש*

~10,700 מלש"ח**

(סה"כ תקציב ההחלטה)

מאפיינים עיקריים

כ- 4.3 מיליארד ש"ח נוספים לחינוך דיפינציאלי

כ-11 מיליארד ש"ח

58 רשויות מקומיות

15 משרדי ממשלה

■ שינוי מנגנוני תקצוב ממשלתיים – הבשורה

הגדולה בהחלטה הינה שינוי מנגנוני התקצוב במשרדי הממשלה כך ששיעור ההקצאה לאוכל המיעוטים תתאם את שיעורם באוכל

■ תחומים משמעותיים עיקריים - העצמת הרשויות

המקומיות, שיכון ודיור, חינוך הפורמלי והבלתי-

פורמלי

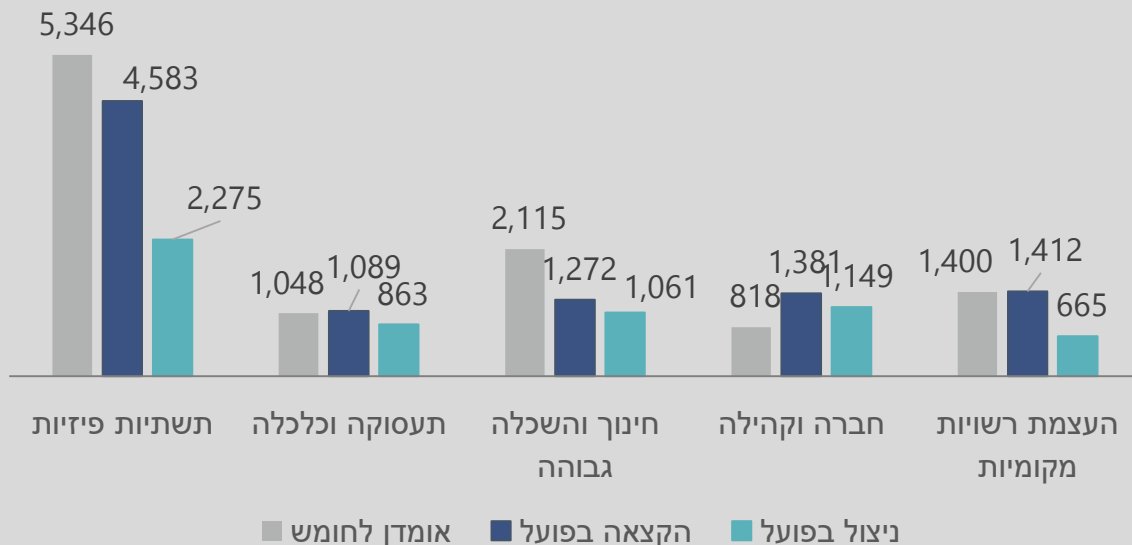
* מבוסס על הערכה שנעשתה בשנת 2016

** התקציב מתחלק לחמישה תחומים עיקריים: תשתיות פיזיות, תעסוקה וכלכלה, חינוך והשכלה גבוהה, העצמת רשויות מקומיות וחברה וקהילה

סיכום ההחלטה: הקצאת תקציב וביצוע מ-2016 עד לסוף 2020

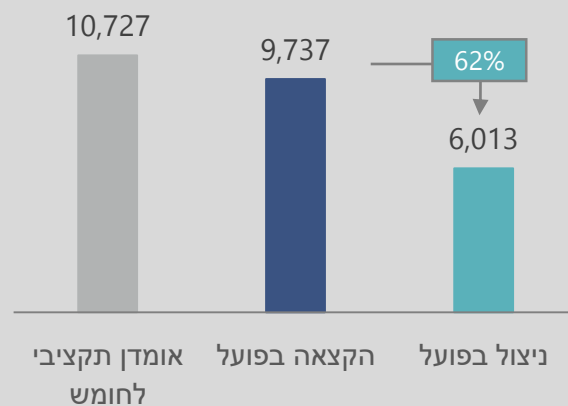
משנת 2016 ועד סוף 2020, מאז קבלת החלטת הממשלה, הוקצו כ-9.7 מליארד ש"ח

הקצאת תקציב וניצולו לשנים 2016-2020 לפי תחומים (מלש"ח)**

הקצאת תקציב 2016-2020 ביחס לאומדן החומש (מלש"ח)

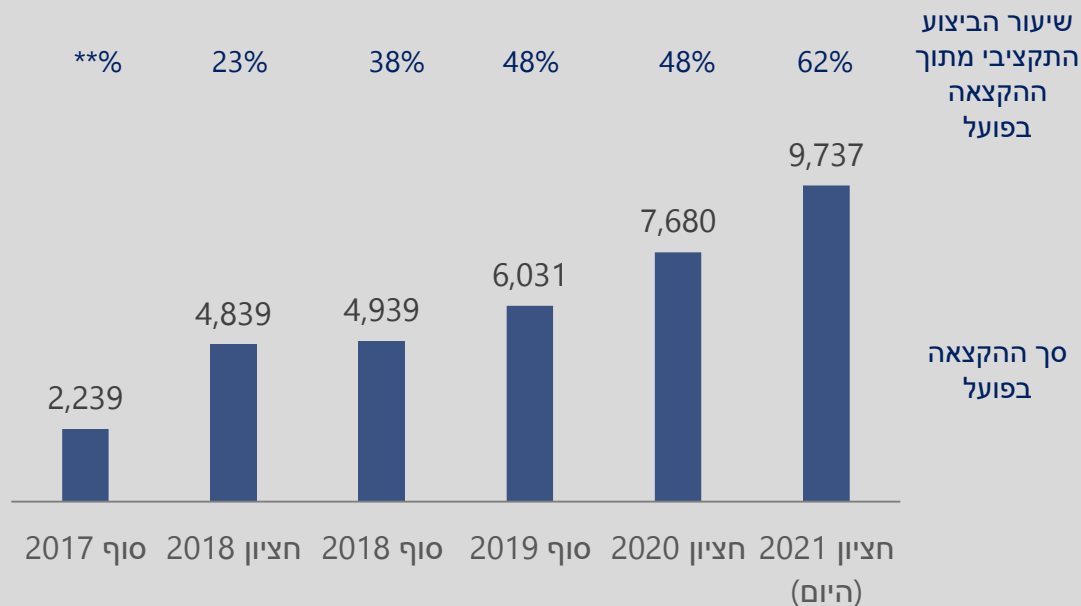
סה"כ הוקצה כ- 9,737 מלש"ח*

* עד סוף 2020 בלבד ללא תקצוב דיפרנציאלי במשרד החינוך (1,510 מלש"ח), כולל את סך התוספות הנצברות מתחילת ההחלטה בתחום התחבורה הציבורית (826 מלש"ח). קיימים הבדלים לבין דיווחים קודמים לאור תהליך תיקון, תיקוף והשלמת נתונים חסרים מול המשרדים ** 22 הרשות נמצאת כיום בתהליך איסוף נתונים מהמשרדים - הנתונים החדשים עשויים להעלות את שיעור הביצוע התקציבי (לדוגמה בתחומים: תשתיות תחבורה, מעונות יום, ומשרד החינוך)

ההקצאה בפועל לכלל תקציבי החלטת הממשלה 922 לפי אבני דרך* (מלש"ח)

- התקופה הראשונה של החלטת הממשלה 922 היוותה תקופה של היערכות ותכנון, וניתן לראות תאוצה בהקצאה ובניצול התקציבי החל משנת 2018
- בשנת 2020 ו-2021 בוצעו מאמצים רבים להקצאה וניצול התקציבים והיתרות בהחלטת הממשלה 922

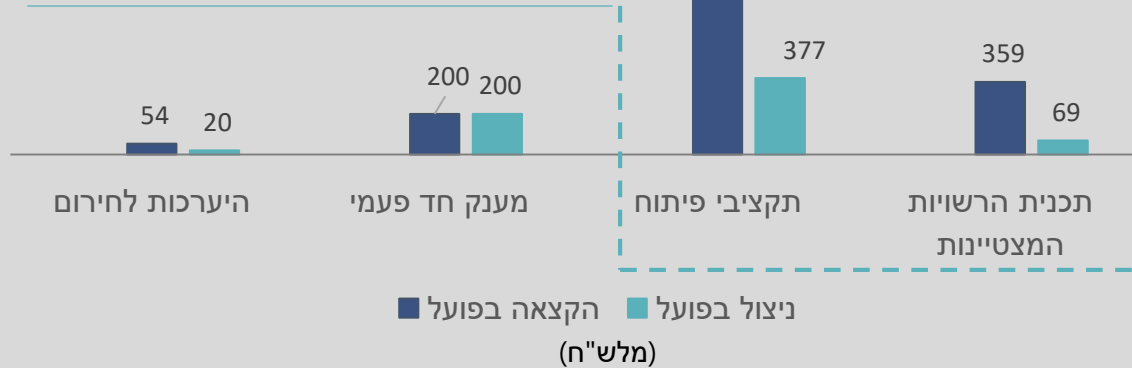

* ועדות היגוי החלטת הממשלה 922
** לא נאסף מידע על הניצול התקציבי

משרד הפנים פעל במסגרת החלטת הממשלה 922 בעיקר למען פיתוח הרשויות המקומיות בדגש על פרויקטים כלכליים ומניבים ופיתוח מקורות הכנסה עצמית

במסגרת תקציבים אלו אושרו וקודמו/מקודמים
ברשויות המקומיות כ 885 פרויקטים

משרד הפנים

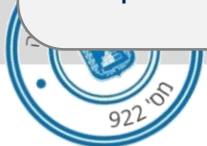

מהלכים נוספים שקודמו:

שילוב החברה הערבית
בתכנית **צוערים לשלטון**
המקומי ושילובם ברשויות
המקומיות לאחר מכן

גיבוש תכנית לקידום
תחום **רישוי העסקים**
ברשויות המקומיות

קידום **שיתופי**
פעולה בין רשויות
מקומיות

הפעילות בתחום והישגים נבחרים

משרדים

דוגמאות נבחרות

משרד השיכון:

- תקצוב 128 פרויקטי מוסדות ציבור, והשלמת בניית 26 חתימת הסכמים אסטרטגיים וממוקדים לתכנון ברשויות

הרשות הלאומית למים וביוב:

- ביצוע מעל 86 פרויקטים להקמה ושדרוג תשתיות ביישובי המיעוטים
- עליה באחוז ההתביבות ל- 90%

משרד התחבורה:

- ביצוע 82 פרויקטי כבישים עירוניים ברשויות מקומיות
- עלייה במספר הישובים בהם פועל שירות תחבורה ציבורית

מינהל התכנון:

- הושלם תכנון תכניות מתאר ב-20 רשויות מקומיות
- גיוס כ-23 מתכננים אסטרטגיים ל-23 רשויות

משרד המשפטים

הרשות הממשלתית למים ולביוב

מינהל התכנון

משרד הבינוי והשיכון

רשות מקרקעי ישראל

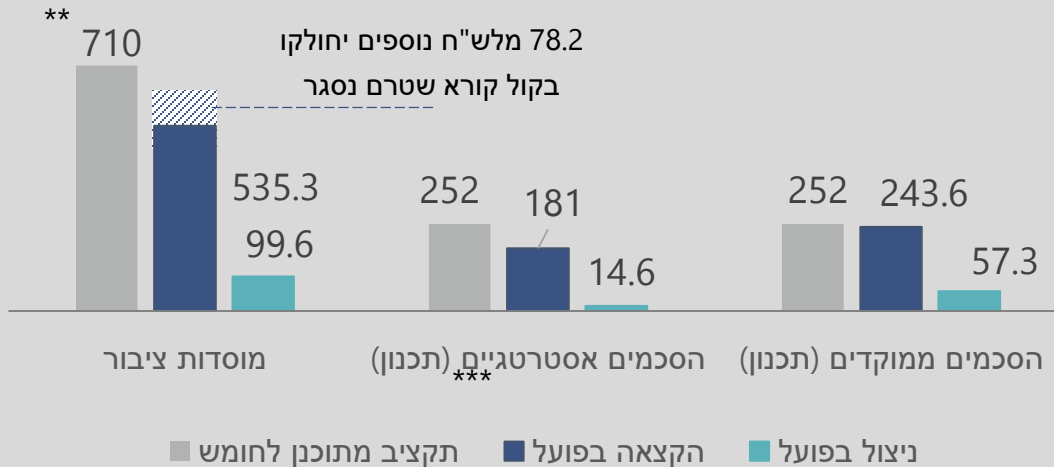

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

משרד הבינוי והשיכון פועל במסגרת החלטת הממשלה 922 למען שיפור מצב הדיור ביישובי החברה הערבית

הקצאה תקציבית וניצול בפועל מול התקציב המתוכנן לחומש (מלש"ח)

שיעור הניצול התקציב של המשרד מתוך ההקצאה בפועל עומד על: 18%

התקציב המתוכנן לחומש לפעילות המשרד בהחלטת הממשלה 922:

1,412
מלש"ח

התקציב מיועד ל:

- מוסדות ציבור (מרקם ותיק ומרקם חדש)
- הסכמים אסטרטגיים*
- הסכמים ממוקדים*

* ההסכמים האסט' כוללים תכנון בקרקע מדינה וקרקע פרטית, תכנון מתארי ותכנון מפורט. הממוקדים תכנון בקרקע מדינה פרטית, ומענק ראש שטח ** בנוסף ל-40 מלש"ח שהוקצו לטובת החלטת הממשלה 1480, מהם נוצלו 12.4 מלש"ח

*** 26 רשויות אסטרטגיות: יפיע, כפר כנא, סח'נין, כפר מנדא, עראבה, אום אל פחם, באקה אל ג'רביה, ג'דידה מכר, טיבה, נצרת, שפרעם, עארה ערעה, כפר קאסם, טירה וטמרה (מתוכם, 12 רשות עמדה בתנאים ועבר בין שלב א' לשלב ב' של ההסכם)

משרד החינוך

משרד החינוך

המועצה להשכלה גבוהה

המועצה
להשכלה
גבוהה
مجلس
التعليم
العالي
COUNCIL FOR HIGHER EDUCATION

משרד החינוך פעל ב-922 ב-3 צירים:

הכשרת עובדי
הוראה

השקעה של 200
מלש"ח בפיתוח
מקצועי, התמחויות
וכניסה להוראה,
והכשרת עובדי
הוראה

עליה במדד קליטת
מורים חדשים
במיצ"ב

חינוך בלתי
פרומלי

תקציב שנתי של
130 מלש"ח
בתכנית אתגרים
לחינוך הבלתי
פרומלי ב-76
רשויות

בכל שנה, קיימת
עלייה במס בני הנוער
המשתתפים
בפעילויות

חינוך פורמלי
ושיפור הישגים

תקצוב דיפרנציאלי
בבתי ספר יסודיים
וחטיבות ביניים
במהלך 922

קיימת עלייה בזכאות
לתעודת בגרות
מהלומדים בי"ב

תחום השכלה גבוהה בחברה הערבית **תוקצב**

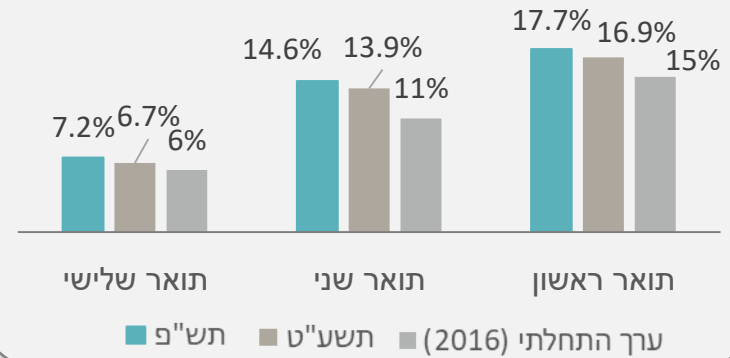
בכ-550 מלש"ח בשנים 2016-2020

הושגו כל היעדים שהציב המל"ג ב-922 לשיעור

הסטודנטים לתואר ראשון, שני ושלישי מקרב

החברה הערבית

שיעור הסטודנטים מהחברה הערבית מתוך כלל הסטודנטים בהשכלה גבוהה

הפעילות בתחום והישגים נבחרים

משרדים

דוגמאות נבחרות

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

משרד הכלכלה

- תקצוב בנייה של כ-55 מעונות יום בישובי המיעוטים במהלך 2016-19
- 30,072 השמות במרכזי ריאן מתחילת 2016 סוף שנת 2020
- קיימת עלייה בשיעור התעסוקה של נשים ערביות

- תמיכה מצטברת בכ-21,500 עסקים קטנים ובינוניים על ידי מעו"ף
- סיוע ל-70 חברות בתכנית "כסף חכם" לתמיכה ביצואנים
- סבסוד שכר ל-2,558 משרות בתכנית תמרוץ למעסיקים
- השקעה של 400 מלש"ח באזורי תעשייה ביישובי המיעוטים

משרד התיירות

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

משרד הכלכלה

רשות המסים

הפעילות בתחום והישגים נבחרים

משרדים

דוגמאות נבחרות

המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל

משרד התרבות והספורט

במהלך השנים 2016-2020
הושקע כ- 313 מלש"ח במכרזים
ונהלים לתמיכה ב:

- 37 מרכזי צעירים
- 13 האבים
- 36 ארועי תרבות
- 43 מגרשי מיני ביץ'
- 59 מתקנים מוזיקליים
- Yschool ב-71 רשויות

במהלך השנים 2016-2020
הושקע כ- 302 מלש"ח ל:

- הקמת 43 מגרשים
סינטטיים (שחבק)
- הקמת 23 מגרשי כדורגל
חדשים
- הקמת 32 אולמות ספורט
- שיפוץ מתקני ספורט
קיימים

משרד התרבות וספורט

רשות השירות הלאומי אזרחי

המשרד לבטחון פנים

משרד הבריאות

המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל

המשרד
לשוויון חברתי

הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המישוטים

- החברה הערבית – מדדים ופערים מרכזיים
- סטטוס יישום החלטת הממשלה 922
- **החסמים המרכזיים ביישום ההחלטה**
- מיזם מווארד ככלי סיוע לרשויות המקומיות
- החלטה 468 ותמונת מצב שנת 2021
- תכנית החומש החדשה

חסמים מרכזיים ביישום סעיפי החלטת הממשלה 922

לכל אחד מסעיפי החלטת הממשלה קיימים חסמים שעל הרשויות והמשרדים להתמודד איתם, אך ישנם חסמים רוחביים אשר משותפים למס' רב של מהלכים

מחסור במשאבי כוח האדם

המחסור בכוח האדם ברשויות, בדגש על מחלקות ההנדסה, גורם לעיכובים בביצוע הפרויקטים

תהליכי תכנון מורכבים וארוכים

תהליכים מורכבים וארוכים שהרשויות מחויבות בהם בטרם תחילת הביצוע*

מחסור בקרקעות מדינה

קישו באיתור קרקע ציבורית להקמת הפרויקטים ותיעודן בין הצרכים

קושי רב באיגום משאבים וחסם המצ'נג

לאור מורכבות הפרויקטים, והמחסור במקורות מימון עצמי, הרשויות נדרשות לבצע איגום תקציבים או להעמיד מצ'נג

עיכוב בתהליך אישור התשלומים והעברתם לרשויות

עיכוב באישור התשלומים והעברתם לרשויות לאחר שליחת הבקשות למשרד והביקור של חברת הבקרה

שינוי ייעוד התקציב (הסבה)

שינוי בעדיפויות וברלוונטיות דורש לעיתים שינוי ייעוד הפרויקט – התהליך אורך זמן רב

חסמים רוחביים ביישום סעיפי ההחלטה ע"פ הדיווחים של הרשויות המקומיות ושל המשרדים

* דוגמאות: השלמת תכניות מתאר ותכניות מפורטות, איתור קרקעות, שינוי ייעוד קרקע, תהליך קבלת היתרי בנייה, הסדרת סוגיות תכנוניות ברשויות המקומיות והתמודדות עם התנגדויות תושבים

חסמים מרכזיים ביישום סעיפי החלטת הממשלה 922

לכל אחד מסעיפי החלטת הממשלה קיימים חסמים שעל הרשויות והמשרדים להתמודד איתם, אך ישנם חסמים רוחביים אשר משותפים למס' רב של מהלכים

חוסר בכלי ביצוע

הרשויות ביצעו את רוב התקציב בלי יכולות ביצוע מוכחות

פער בין התכנון והמציאות

השלביות והתנאים שהוצבו מענו את קבלת התקציבים

חוסר גמישות בהסטות

לא בוצעו הסטות במקומות בהם הכסף לא היה נחוץ או יעיל

חסמים רוחביים ביישום סעיפי ההחלטה ע"פ הדיווחים של הרשויות המקומיות ושל המשרדים

בקרה ומעקב

לא ניתנו כלים רלבנטיים לביצוע בקרה ומעקב בזמן אמת.

מדידה ברורה

בפרקים רבים בהחלטה לא הייתה מדידה ברורה של יעדי התוכנית

חוסר סנכרון משרדי

הרבה גורמים שפועלים בזירות חופפות

* דוגמאות: השלמת תכניות מתאר ותכניות מפורטות, איתור קרקעות, שינוי ייעוד קרקע, תהליך קבלת היתרי בנייה, הסדרת סוגיות טכנוניות ברשויות המקומיות והתמודדות עם התנגדויות תושבים

המשרד
לשוויון חברתי

הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המישוטים

- החברה הערבית – מדדים ופערים מרכזיים
- סטטוס יישום החלטת הממשלה 922
- החסמים המרכזיים ביישום ההחלטה
- **מיזם מווארד ככלי סיוע לרשויות המקומיות**
- החלטה 468 ותמונת מצב שנת 2021
- תכנית החומש החדשה

במסגרת מיזם מוארד, בשותפות עם משרד הפנים, משרד האוצר ואלכא ג'וינט, בוצעה השמה והכשרה של מנהלי/מובילי פיתוח כלכלי ומיצוי משאבים ברשויות המקומיות הערביות והבדואיות בצפון

התפקיד של ממצי המשאבים ברשויות המקומיות נמצא על הציר בין היישום לבין שינוי המדיניות, ומתמקד בארבעה תחומים מרכזיים

פיתוח כלכלי

- מיפוי נכסים מקומיים
- קידום פרויקטים כלכליים ופרויקטים מניבי הכנסה
- סיוע לעסקים קטנים ובינוניים

מיצוי משאבים

- מיפוי תקציבים לא מנוצלים
- איתור מקורות מימון
- פתרון חסמים למימוש משאבים
- קולות קוראים

34

קשר לממשלה

- הנגשת מידע ממשלתי
- חיזוק קשרי ממשל
- קידום שותפויות

ב 34 הרשויות התפקיד אויש ע"י מנהלי/מובילי מיצוי משאבים ופיתוח כלכלי

מנגנוני עבודה בתוך הרשות

- הקמת שולחן רשותי
- תכלול פעילות בעלי התפקידים ברשות
- תכניות עבודה

בשנת 2021, המטרות המרכזיות הן לאיץ את הניצול התקציבי של החלטת הממשלה 922 ו-1480 ולגבש החלטת המשך. לממצי המשאבים תפקיד חשוב בשני הצירים:

קידום מדיניות

במטרה ליצירת החלטות ממשלה מיטביות וישימות, לממצי המשאבים תפקיד חשוב כמשפיעים על המדיניות הממשלתית, באמצעות תהליכים של הפקת לקחים ותובנות מהשטח ושיתופם עם המשרדים

האצת הניצול התקציבי

ממצי המשאבים מניעים קדימה את התהליכים בתוך הרשויות המקומיות ומאיצים את ניצול התקציבים

המשרד
לשווקים חברתיים

הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המישוטים

- החברה הערבית – מדדים ופערים מרכזיים
- סטטוס יישום החלטת הממשלה 922
- החסמים המרכזיים ביישום ההחלטה
- מיזם מווארד ככלי סיוע לרשויות המקומיות
- **החלטה 468 ותמונת מצב שנת 2021**
- תכנית החומש החדשה

ב-25.10.2020 אושרה הארכת החלטת הממשלה 922 ו-1480* לשנה נוספת (החלטות הממשלה 468 ו-469 בהתאמה)

מטרת הארכת ההחלטה היא לאפשר לרשויות המקומיות הכלולות בהחלטת הממשלה 922 לנצל את התקציב שכבר הוקצה, ולאפשר למשרדים הממשלתיים להקצות את היתרות התקציביות

דגשים עיקריים

- 1 יתאפשר לרשויות המקומיות לנצל את התקציבים שהוקצו במהלך החמש
- 2 תאפשר למשרדים הממשלתיים להקצות את היתרות התקציביות
- 3 המשך יישום הסעיפים הרלוונטיים בשיטת שינוי מנגנוני ההקצאה
- 4 התרת חסמים, בעיקר בתחום השיכון

בנוסף, במהלך שנת 2021, יבוצעו מהלכי היערכות לקראת החלטת ממשלה המשכית ל-922

* תכנית ממשלתית להעצמה ולחיזוק כלכלי-חברתי של היישובים הבדואים בצפון לשנים 2016 – 2020

במסגרת החלטת הממשלה 468, ובמהלך שנת 2021, ימשיכו המשרדים לפעול ביישובי התכנית

במהלך שנת 2021, ימשיכו המשרדים להקצות את יתרות התקציבים שטרם הוקצו, והקצאת תקציבים תוספתיים

מהלכים מרכזיים

משרד השיכון

המשרד יעביר לרשויות את תקציבי ק"ק מוסדות הציבור שפורסם ואת תקציבי היתרות בהתאם לקבלתן ממשרד האוצר (176 מלש"ח)

משרד התחבורה

בתחום התחבורה הציבורית, המשרד יקצה כ-100 מלש"ח תוספתיים שבועדת החריגים

משרד הפנים

בתכנית המצטיינות, המשרד יקצה את תקציבי הבונוס בסך 80 מלש"ח

משרד החינוך

בתחום החינוך הבלתי פורמלי, המשרד ימשיך לתקצב את תכנית אתגרים ב-130 מלש"ח בשנה

התקציבים שיוקצו בשנת 2021 (מהיתרות וחדשים) ע"פ דיווח המשרדים מוערכים לכל המועט בכ-

973

מלש"ח*

יתר על זאת, המשרדים ימשיכו לתקצב את הסעיפים שהוגדרו כשינוי מנגנוני ההקצאה**

* בנוסף, מתוכנן תקציב בסך של 550 מלש"ח בתקצוב הדיפרנציאלי לבתי ספר יסודיים וחיטובת ביניים. לא כולל את תקציבי מינהל עובדי הוראה במשרד החינוך
** כגון: תקציבי מעונות יום ומשפחתונים (בהתאם לקול קורא ולבקשות), שטחים פתוחים ברמ"י (בהתאם לקול קורא), תשתיות תחבורה במשרד התחבורה (בהתאם לתכנית העבודה שטרם גובשה), משרד התרבות והספורט (בהתאם לבקשות)

המשרד
לשוויון חברתי

הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המישוטים

- החברה הערבית – מדדים ופערים מרכזיים
- סטטוס יישום החלטת הממשלה 922
- החסמים המרכזיים ביישום ההחלטה
- מיזם מווארד ככלי סיוע לרשויות המקומיות
- החלטה 468 ותמונת מצב שנת 2021
- **תכנית החומש החדשה**

במקביל להמשך יישום החלטת הממשלה 922, החלה עבודת המטה להיערכות לקראת החלטת ממשלה המשכית

החלטת הממשלה 922 בנתה והניחה את התשתית, וצו השעה מחייב תוכנית כוללת לקפיצת מדרגה והשקעה מסיבית לסגירת הפערים

מהעקרונות המנחים לבניית החלטת הממשלה הבאה:

הובלת ושותפות	הפקת לקחים ולמידה מעמיקה	מנגנוני הביצוע	התאמה וגמישות	אימפקט משמעותי
הרשות לפיתוח כלכלי במשרד לשיווקים חברתיים תוביל כתיבת ההחלטה יחד עם משרד האוצר ובשיתוף החברה הערבית.	צורך בלמידה מעמיקה וכנה למנגנונים ששימשו ב- 922, ולחסמים שעלו מהם	בשל היכולות של חלק גדול מהרשויות, נדרש שחלק מהתקציבים יבוצעו דרך הרשות לאור המחויבות וההכרות העמוקה עם בעיות השטח	התאמת ההחלטה לצרכים בשטח, ויצירת מנגנון המאפשר גמישות תקציבית וביצועית בהינתן המרחב המשתנה	התמקדות בנושאים בעלי אימפקט משמעותי על הפיתוח הכלכלי וחלוקת משאבים מוכוונת תוצאות

במסגרת החלטת הממשלה 468, הממשלה הטילה על המשרד לשוויון חברתי להכין את תוכנית ההמשך ל-922

ההחלטה הבאה תכלול מצד אחד רפורמות לטיפול בסוגיות מרכזיות בחברה הערבית, במקביל לתקציבים לפי משרד ותחום (בדומה ל-922)

תקציבים

בדומה ל-922, יינתנו תקציבים (באמצעות מס' מנגנונים) לרשויות המקומיות ולחברה הערבית להמשך התמיכה בנושאים שנתמכו ב-922, ובנושאים חדשים שטרם טופלו

רפורמות

במטרה להתחיל שינוי אמיתי, ארוך טווח ובר קיימא בחברה הערבית, ובנושאים בסוגיות המרכזיות הדורשות טיפול, יבוצעו רפורמות בהסתכלות ארוכת טווח

כחלק מההיערכות להחלטת ההמשך, המשרד מקים צוותים בינמשרדיים לבחינת תחומים משמעותיים בחברה הערבית

כל צוות בינמשרדי יבחן את המצב הקיים והחסמים בתחום, ולבחון דרכי פעולה ופתרונות אפשריים במסגרת החלטת הממשלה הבאה, ויגבש מסמך מדיניות בהתאם

צוותים הבינמשרדיים שהוקמו:

צוות תשתיות
פיזיות

צוות רווחה

צוות שפה
עברית

צוות חינוך

צוות דיור
ושיווקים

צוות הכלה
פיננסית בחברה
הערבית

צוות בריאות

צוות אזורי
תעשייה

צוות תעסוקה

צוות צעירים
חסרי המעש

צוות הייטק
ויזמות

צוות רשויות
מקומיות